

Почтову оплату заплачено готівкою.
Należytość pocztową uiszczeno gotówką.

Жаш Лемко

РІК I.

Ч. 7

Львів, 1 квітня 1934

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Руська 18. Тель. 57-90.
NASZ ŁEMKO, LWÓW, RUSKA 18.

ЦІНА ЧИСЛА 20 ГР.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1·80 зол., Чвертьрічно 1·— зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам дол. або рівновартість.

Христос Воскрес!

ПРАВДА І ДОБРО НЕ РЕМОГЛИ.

*
Вшитки фарисеї ся тішили,
Як до креста Ісуса прибили.
»Наших інтересів ник не попсує,
Бо гмер Тот, што народ бунтує«,
Будеме дале жити, як велики пани
І над народом простим пущати
тумани,

Штоби жаден не проздрів з того
простолюдя,
Ой, боби метали за нами грудя!«
Жидівски фарисеї так ся радували,
Што правду и волю народу скували.
Ой та недовгага била їх тога втіха,
»Христос Воскрес!« — закричала
кожда стріха.

По трьох днях повстав із гробу Він,
Фарисеям науку дав всім:
»Не є на світі нигде такий сили,
Штоби Добро, Правду й Волю
зглушили.
Вправді можна то на хвилю зро-
бити,
Само потім каміня буде говорити«.

Із наших Великодніх роздумувань

Радісне є свято Христового Воскресіння. Тимбільше, що припадає на час весняної пори, коли ціла природа будиться із зими, мов з просоння до нового буйного життя. Веселе є й тому, що з ним в'язуться різні народні звичаї.

Однак найбільша радість, бо радість із за побіди життя над смертю, вливає нам міць і надію у нашу, щоденними турботами пригноблену душу та гартує нас у змаганнях зі зліднями дня сего. Бо ось Ісус Христос, наш великий пророк, що голосив побіду добра над злом, наш найбільший учитель, що закликав навіть ворога любити, воскрес із мертвих і доказав ділом, що те все, що Він голосить, незбита правда.

Так, повстав із гробу запроданий Юдою за 30 срібняків, розпятий на хресті за визволення і крачу долю всіх покривджених і поневолених.

Обманці-фарисеї, яким Він в очі витикав їхню облуду і брехню в гоношених ними науках, постарались про те, що невинного Ісуса розпяли і закатували на смерть за святу правду.

Погляньмо довкруги себе, чи мало є між нашим народом всяких Юдів та фарисеїв та скільки є таких, що терплять за правду?

Ісус Христос воскрес, а з тим на-

ступила правдива побіда — Світла над темрявою.

Також і на нашій лемківській землі вже настане той час, що розступляться чорні хмари й під кожну низьку стріху засяє ясне великоднє сонце Христового Воскресіння із мертвих

безділля й національної темряви. А всіх Юдів і фарисеїв стрінє доля їхнього праобразу зі старинної Юдеї.

Тому крімся на духу вірою в незломну правду слів:

Христос Воскрес! Воскресе наша правда і сила!

В ДЕНЬ СВІТЛОГО ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО бажаємо всім нашим передплатникам, дописувачам, читачам в краю і на еміграції, а також всім лемкам по обох сторонах Карпат і на еміграції здоровля, щастя і всього добра!

Як привязується серце української дитини до любого «Дзвіночка», говорить про те лист, який є заразом найкращою заплатою та признанням за труд Ви. П. Ю. Шкрумелякові, редакторові «Дзвіночка» — писаний з Волині:

«...Тату! Ми обійдемося, хай не буде на нашому столі ні одної писаночки, будем істи, як щодня. По наш «Дзвіночок» напишіть, просять, щоби нам прислали. Без його немає для нас Великодня!»

— о —

де шукати світла правди і науки?

Братя Лемки! За нами великий досвід, ми переходимо тяжку школу життя, не одне ми бачили й чули. Лихоліття і злідні гнали нас в чужі, далекі сторони, за море шукати кращої долі. І бачили ми, що там живуть люди краще, не ходять босі, обдерти.

Чи може землиця наша бідніша, не така плодюча як у Ірландців, Чехів, Німців та других народів?

Навпаки, в нас не брак життєвих сил, ні здібності, що нам чужі признають, цінять нас всіх Українців — цілий світ інтересується нами. Наші величезні земні багатства, які криють у собі наші Карпати, хлібодайні ниви, ліси розлогі, цінні жерела — мінеральні води в Криниці, Жегестові, Риманові,

Сват-сватові ради

Евк, иле на під до сусіка, нашиня кусцюк чистини, бо повезу до млина. — Воз си ноно, з клинце, рідше решето; віскружляй, лем смот, борзіцко ід! — Час юш наповати коні. Я си зладжу обрік коням; діжду, пок не змелє на пітель мельник, нон Хмарник.

Завадив гачата до воза і перекстився; сів на плахту з перегрізками, тай поїхав.

Смоле-смот! Геполе гев, стухляк іде до млина, — зазерали до окен сусіда. — Виморив конята голом січком, що лем хвостами плянчут, а зерном вовчки годує, що аж дихтит, тівко їх мат по перескінках, — ништивіра. Бідному, або погорільцеви піречка зерна би не дав, такий скупяга, скуп. А мат пятирічне збіжа, присипує.

— Кой ставляв г млині мішанку — Євка наскружляла — віопалала пшениці з оркішом-червінша буде паска — чудувався Клемчико, аж

муся баюси обвісили, чом таку лем одробинку гказує вага, хоц на око сила дуже виділося.

І пережубрував мельник скоріцко, лем ся отрубці посыпали. Мав на двараз пущати, але не било і нараз що пітлювати.

— Діждав Клим, коні кормив, поїв, гмирав штоска коло шинклів, задівав - стругав глібки, льонки, сворівку переоначив, поперемінював виховтані ручиці, покаль сонце не гнурилося за ліс.

Заганяв дотиль конятиска по калюжках, скорбився, що на ганьбу шумної не буде в хижі паски.

Любив попарадуватися, найздрит ціле село, ставав на переді, розширяв съваченину, кукевки і г бласі печену, з родзинками паску.

— Головонько моя нещасна, що я тепер пічну — гризлася небога Євця — з таком муком?

— Цить, ле реку цить, хробачку — вгваряв єй старий. Піду до міста і так дройжджи треба і паска буде.

— о —

Поволічку купчу зяв, завив за пазуху, бо би ся фалечни сусіде съмляли, що и його опіскало бідом скараньском, доновинками. Надже маг ити чутка-гутка, телепи, що и він ходив по тиндирицу — по цілім селі?

— о —

Аж ся згорбив з чуда Шмуликів Лейзор, кой пришов такий статочний богач — Клемко Зозуля и пять трицет кіля нульки наспатиси казав и за пів паперика миштигалків и дройжджи кус.

І шитко було гарді бі кінце дішло, кой якиска наднюс фрас Тхорикового Фіська, що ся з ним заедно правував за деб од сплату по першій небіжці жені — сестрі тютчаній Фіціка.

— И ви свате ту? зачудувався Фісько — бо я тижек дашто беру на пащину.

Диготіли ноги під Клемком, аж му ся г колінах погинали, як двигав зо склепу поволіча з муком, ходзи лем така одробина, а напрі

Івонічу, ропні, воскові, сірчані, зелізно-рудні поклади — ніде правди діти — не доцінюємо себе, сил наших не знаємо. Нас використовують всякого рода нечесні людці, спекулянти. Однаке корінь дерево зла є по нашему боці. Не вміємо збути наших тяжко запрацьованих плодів, бо ми не горнемося до освіти. Звікли ми повідати «жили наші діди, прадіди то й ми докапаримо сес світонько».

Що ж маємо робити? спитає не один.

»Учітесь, брати мої, думайте, читайте« — в заповіті лишив нам наш найбільший поет Тарас Шевченко. Ці слова є для нас дорожнім вказом, а на сторожі їх стоїть »Просвіта«. Вона має перед собою ясну, святу ціль, ширити освіту між народом, навчити його жити, вказати й повести шляхом правди і науки до кращого завтра.

»Просвіта« сповняє велику задачу, ми мусимо співпрацювати з нею, помогти їй, тоді сповниться слова Шевченка:

»І забудеться самотня
Давна година,
І оживе добра слава,
Слава України,
І світ ясний, невечерній,
Новий засіяє...«

ла му чівка. — Най тя реку фрас бере з таким фалечним сватом! — дрияв до хиж.

Ноздігнав го за другом гірком Тхорик — зопрійтесья кусцюк на літерча свату, и борше в хижі будеме, кой граз поїдеме. Барз ся самому довжит дорога, ніт до кого речи словечка, а ту лем ищи Мочарне — де то ищи до Вернівки?

—о—

Незнали, чим обишив Фисько старого свата Зозулю, бо ся г нього од тоділь двері не заперали; начімся погодили? Аджея ялівча — зяв на пасвиско — Фиськової, дві найкрасши ярки му за лінски кошта подарував; ци може конята Фиськови муся вилубили, ци чиму ся дячив?

Як заграми дзвони на Великден, ждав Зозуля на свата Фиська и оба весели-гуторячи пішли до Церковці, бо чимси їх Панбіг погодив,... дося привернув, до Полян пішли.

Юліян Тарнович.

Хто хоче бути певним, що його праця не пропаде, а відасть гарні плоди Той купує все потрібне

НАСІННЯ
лише з **НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ**
в її насінному Відділі та у 32-х
СКЛАДАХ У ЛЬВОВІ, і В КРАЮ.
Жадайте скрізь пакованого насіння
лише **НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ.**

„На паску Гуцульщині“

Зі всіх сторін краю наспівають вістки, що зростає зацікавлення помочи гуцулам, зносять люди, що хто може, бо до Великодня час короткий. Отже даваймо всі чим скорше наші добровільні жертви на поміч потребуючій Гуцульщині. Гроші посилаємо на адресу: Кооперативний Банк „Покутський Союз“ в Коломиї з допискою: „Паска Гуцулям“ переказом або чеком ч. 153.492. Виказ жертводавців буде в часописах.

Історія моїх паски

На два тижні перед Великоднем Зачав я сой роздумувати, Якби то на паску даяку, Даким чудом пригаждувати. Одвюз єм фуру дров до міста И одну и другу якоси, Веце не стало дров И води позривали мости. Пішов, я по селі пожичати, Сходив єм село, як довге, Великден — якже-ж паски не мати? Ледво мі найдінійши в селі Злотого пожичив, мій кум, Гнат Бідачок, Ой головкож, моя бідна, Який же я на тім світі неборачок! Рахуєме разом з женом, Кілько того ми юж маме, Най гріх берє таке життя! На паску ищи не стане! Пак почув я през людей, Што на третім деси селі Єден газда продав паця, Взяв пінзів зо дві жмені.

Пішов я до нього потім, (Зовут його Незлюджий Иваниско), Як вам почув о що прошу Тріснув дверми, як який чортиско. Находив ємся, анич не скірав, А ту пуги починают витігати. Сонце з поля сніг юж злизало, Треба ити попід верх на хліб орати.

Не било іншої ради, Лем я мусів коні запрягати И в Гицкані решту муки Та на паску totu боргувати. Везу, везу totu муку И в голові сой міркую, Буду мати даку паску, Аж ту колесо тріс — чую. Мішок скоро, як по пасі, Зосунувся по спідлярці, Ой, Боже, тілька трапеза, Моя мука, юж у млаці. Взяв я мішок пак на плечи И одопряг тіж кониска, Ніч, не пропаде може віз — Тай пішов я до Селиска. Там міх лишив в першій хижі, Колеса прошу пожичити. Добрий газда, што ж порадит Кой дав свої направити, Сходив я так в ночі Das хпів села по болоті, Покиль найшов єм колесо. (Пожичив Ваньо Вопотів). Таку трапезу я перейшов, Покаль муки ся придало. Шкода, штомся так натішив, Наша паска ся не вдала. Доокола так нам трісла, А скора гет одпала, В середині така липка, А и тверда, як скала. Тілько то фрасунку За паску ту мусів я мати, Але на тім не є конец — Гнет коморник приде до хати. Перед Великоднем Таки злідні, Мають шитки Лемки бідні.

Марко Худобний.

Редакція бажає Всім Братам за океаном щасливих Свят Воскресення Христа-Царя та скорого повороту в рідні хати!

—о—
ЩИРО Й СЕРДЕЧНО дякуємо тим нашим чесним Передплатникам, які прислали нам побажання з нагоди Христового Воскресення. Дай Боже й Вам многая й благая літа!

В обороні історичної правди.

З хвилою, коли в Римі назначили папського адміністратора для Лемківщини, у польських газетах з'явилися твердження, що лемки то не тільки не українці, але вже і не русини, тільки поляки греко-католик. обряду. І так „І. К. Ц.“ в дня 28. II. 34 пише, що лемки узнають себе поляками. Ще ясніше ставить справу народності лемків польська газета „Greko-Katolik“ ч. I. за березень, якої перше число в тім році з'явилося, якраз по оголошенню назначення о. Нагірянського адміністратором Лемківщини.

Той „Греко-католік“ твердить, що всі лемки то вже по національності поляки, лише з походження русини. Що всі церкви на Лемківщині побудували польські пани, що лемківська мова, то зовсім не подібна до української, чи руської, але то вже польська мова. Редактор тої газети дійшов до того, що лемки, то з'яшли волохи. Одним словом той пан редактор старається доказати, що лемки ніколи не були русинами і що з українцями нічого не мають спільногого, а тим самим хоче переконати, що лемки то вже чистокровні поляки.

Той пан редактор називається Теофіль Ступницький і є професором, болай так написано в „Греко-католіку“. Але який з нього професор, коли не знає історії. Взявся доказувати, що лемки поляки, а не знає Лемківщини, ані її історії. Ми радили йому взяти до рук кожну докладнішу і безсторонню написану історію, а там вичитає, що Лемківщину заселювали словяни такі самі як і Бойківщину і Поділля і Волинь, і що ті словяни мали ту саму віру і мову і звичаї і одежду, як і їх брати коло Львова і Києва. В історії найде також, що лемки більше торгували зі сходом, як зі заходом. Там найде також що найбільше волів і сукна продавали лемки на ярославських, перемиських, а навіть львівських ярмарках. В історії вичитає також, що ми не якісь волохи, лише перед тисячами літ наші деякі предки осідали на волоськім праві. А саме закладали оселі місцеві люди, що від непамятних часів жили на лемківськім Підкарпаттю, а приходили і поселювалися побіч них якраз браття з Поділля, Волині і Подніпров'я, а навіть здалекої Чернігівщини. Навіть частина чумаків то є мандрівних торговців дьогтєм, скірою, рибою і сіллю на Україні, осіла на нашій Лемківщині. Їхні потомки до днесь затрима-

ли наклін до торговлі і торгуєть мазею.

В багатьох лемківських церквах ще й нині можна побачити, що багато церковних книг друковано і спроваджено з Почаєва.

Як бачимо, Лемківщина все мала живі звязки тільки зі сходом. Твердження, що всі лемківські церкви побудували польські панове-шляхта, також неправдиві. В церковних хроніках виразно записано, що лемки самі собі спільно церкви будували, а деякі церкви будували лемки-солтиси.

Лемко.

Бесіда двох писанок

Якось на Великден зійшлися дві писанки гуцульська і лемківська й розпочали таку бесіду:

Гуцульська: Христос Воскрес! сестро — витаю тя з великим, роковим святом!

Лемківська: Воістинно Воскрес! Якся маш, што повіш, цис здорована, што там чути коло тебе?

Дуже дякую. Менше більше це саме що й коло тебе. Знаєш, що в горах діється.

Але ти гарді позберана! Тобі також нічого не бракує, Но, но, не насмівайся так з мене. Борони Боже, таж ми обі сестри одної Матері.

Хоча ти гарще прибрана, але може я мам ліпше серце?

Алеж скінчім з тим. Щож будемо себе вихвалювати? Твої й мої оздоби складаються на один великий скарб української культури, а ми обі лиш його малими частинками.

Так, так, сестро, і ми писанки, і співанки, і вишиванки і тіто, що наші майстрове красні з дерева вирізуют, шитко тут становить культурну творчість цілого нашого українського народу.

Так мусить бути, бо між іншим цим наш народ ріжниться від інших народів:

Алькоголь є батьком злочину.

— о —

Лемківська пісня.

»Наша дума, наша
пісня не вмре, не загине.«
Шевченко.

Серед різних обставин, твердо життя, витворили мешканці західних Карпат, ці тихі працівники лемки багату пісенну культуру. Українські знавці доказують, що так, як українська мова ділиться на кілька говірок, між якими є лемківський говір, подібно теж і українська пісня — ця мова душі має дві головні відміни.

Відміни ці не є дуже давні, є новішого походження. Одна частина, це східна — придніпрянська, більше поступова, друга частина карпатська (гірська), більше старинна. Тут саме належать між іншими й наші, лемківські пісні. Лемко, що не любить з природи новостей, не спішився, щоби і свою пісню змінювати. До тепер ще співають старі, типово українські, обрядові пісні, як: **колядки**:

»Пішла дівчина в Дунай по воду, я за ньов. Ей за ньов, за тов дівчинов коханов. На ті дівчині красни скореньки, хтож то дав? Ей я то дав, бом ся з ньов вірні, вірні вірненько розкохав.

На тій дівчині красний фартушок, і т. д.

— Госа, хлопці до ряду, — Пропімо коляду!

Жена дома з дзенямі, А я пію з хлопцями.

— Пришли-сме ту щедрувати, Чи готови колачі? Щедрий вечер, добрий вечер, і т. д.

Весільні:

Позерай, пані матко (2), Ци ся виют вінці гладко? (?)

Коло той хати зіля (2), Зачинатсе весіля (2).

Гайки: (останки гайок у піснях що втратили обрядове значення):

— До сашу дівчатко, до сашу, Будемеся любити до часу. Йщи сашовина не зишла, Юж ся наша любость розишла.

— Ей сяя гоя, леляя — Што-же міся в брутку превия.

— Ой горіла липка, горіла, А під ньов миленька сиділа! — і т. д.

Обжинкові:

Вийдь же, газдине, до нас одбер віночок од нас. Не вийдеш си го купці, пуйдземе ци го препіц.

— А наша їмость не пишина — На воротонька вишла. Ой спи, їмостю, доволі, Кед маш вшитко в стодолі.

Колисанки:

Ей, а, я люлю мі, люлю —
ої під зелену дулю.
Ей, дуля ся розвиває,
еї дітину прикроє, і т. д.

Люляй-же мі, люляй,
колишу я тебе;
А як ти мі уснеш,
то я лишу тебе, і т. д.

Ой сину - мій сину,
я про тебе гину:
Ні во дни, ні в ночі,
нігда не спочину...

Коломийка:

Іде козак берегами,
підківками креще.
За ним — за ним шварне дівча,
черешеньки несе.

Ей вищла я на гірку,
повідам казаня,
Ей, жеби мі, мамуся —
винесла снідання і т. д.

А на наші салашині
сталася новина,
А юж наша Марисенька
породила сина і т. д.

Шумки:

Коб я буда біду знала, —
Не ішла заміш, лем гуляла.
Гоя-гоя, гоя-гоя
Головонько-ж бідна моя і т. д.

Козачок:

А Боже мій, Боже мій,
Де ся подів роскіш, мій?
Дуб вітер по росі,
Юж по моїм розкоші.

Цінні теж лемківські пісні про
зарібкову еміграцію на Мадярши-
ну й Моравію — як:

— Ой подме же ми, подме,
си з мадярського краю.

А, бо на нас, Мадяре,
еї криво позирают.

Знова другі — що кидають світ-
ло на причини покидання рідної
землі — до Америки:

— В Гамерице — в сальоне, в сальоне,
Плют віно братове, братове...

В старім краю, при обичаю,
Жена барз бідує, пізно лігат, рано стас,
діти годую.

Пише листи до нього, до мужа своєго:
Прівід мужу до дому, діти плачуть видіти
хотят няня мого.

Він їй так одпіснує, що вже не приде,
Бо, го доля глибока й дорога далека —
Спіткала — не Гамерика!

Без сумніву, що лемко, яко вітка
українського народу, найдальше
висунена на захід, перейняв де-
чого від своїх найближчих сусідів
словаків, чехів (навіть поляків), од-
наче зумів це так примінити до
своїх рідно-лемківських пісень, що
тажко нераз і відрізнити, що є чу-
же, що наше.

І саме ці місцеві пісні творять
разом зі старими типову, лемків-
ську пісню, що своїми основами
і підложжям належить до одного
— всеукраїнського — матірного пі-
сенного осередка.

Творить з ним, зливається в од-
ну українську пісенну культуру і
тим самим і національну єдність.

Новинки

— Повітова нарада Кружка «Рідної Школи». Дня 27. лютня ц. р. скликав сяніцький Кружок «Рідної Школи» повітову нараду. Явилося 29 делегатів з 15 сіл. По вислуханні реферату (промова, виголошена з пам'яти, або прочитана) під час дискусії присутні кинули думку, щоби наші церкви підписали також позичку. Також постановили збирати на позичку в часі Великодня.

— Нарада в селі. Дня 25. лютня ц. р. відбулася в домівці читальні «Просвіта» в Загутині, пов. Сянік, освітня нарада під проводом о. Цегеліка. Було присутніх 120 громадян. Реферати виголосили д-р Ванчицький про «Рідну Школу» та про діточі садки, а Л. Букатович про садівництво та обезпечення худоби. Рішили оснувати в селі Кружок «Рідної Школи» і товариство для обезпечення худоби.

— Нова читальня «Просвіти» на Лемківщині. Громадяни села Руська Яблониця, пов. Березів, оснували недавно з о. Німиловичем чи- члени 70 громадян, в тому понад 36 жінок. Хоч громада дуже бідна, члени рішили побудувати «Народний Дім», з великою салею на збори, забави, фестини і театральні вистави. На ту ціль зібрали вже 30 фестметрів дерева.

— Від села до села їздило авто в Сяніччині й розкидало даром між селян газету «Лемко», що виходить в Новім Санчі. Цю вістку приносить львівська газета «Діло», ч. 68. з дня 15. 3. 1934 р., яке про ту подію написало таке: За чиї гроши видають рептильку легко додатись, коли зважити, що перед тижнем авто їздило в Сяніччині від села до села і розкидало даром оту газету.

— Грабя Потоцькі дає свою віллю в Риманові — Здрою для нового єпископа для Лемківщини о. Нагорянського.

— Обікрали кооперативу. (В) Дня 7. березня ц. р. обікрали злодії кооперативу «Союз» в Вороблику шляхотськім на суму 704.39 зл.

Пригадуємо, що перед вломами

треба асекурувати товарі в Т-ві обезпечені «Дністер», Львів, Руська 20.

— Через слітній рік попадало багато пнів на Лемківщині, особливо тим, що не читають пасічничих книжок, ані часописів. Але тим не треба перейматися, лише братися витрівало до пасічництва, але так, як ми вказуємо то є з книжкою в руці.

— »Нашого Лемка« цінять у світі. В попередніх числах ми написали, що українські газети в Америці через нашу газету живо зацікавилися Лемківщиною, сьогодні доносимо, що наші брати в Югославії також цінять нашу газету, чого доказом те, що тамошня українська газета »Рідне Слово«, що виходить в Дяково передруковала в цілості нашу статтю: »Селянин мусить бути всім«.

— Українську туристичну домівку в Славську посвятив дня 4. березня ц. р. львівський єпископ Іван Бучко. Ту домівку побудував Карпатський Лещетарський Клуб. В ній будуть могти переночувати й відпочати українські туристи (ті що роблять прогулки по горах). Тисячі народу брали участь у посвячення.

Таку домівку варталоб побудувати й на Лемківщині, щоби й туристи заходили наші туристи.

Староство в Сяноці
покарало гривною 100 зл. або 10-денним арештом Дра Василя Блавацького, адвоката в Сяноці за промозу на торжестві, яке уладжено в Сяноці в честь перемиського єпископа Коциловського.

— Хоч кріза, в босанськім повіті Добой (Югославія) прокурено мінулого року тютюну за півшеста міліонів динарів то є на польські гроши: 550.000 зл. а 60 тисяч мешканців словенського міста Любляна пропили минулого року гарну суму, бо аж 60 міліонів динарів, себто 6 міліонів злотих.

— З життя українців в Босні (Югославія). В селі Штрбці коло Пряшвора основано дня 12 лютня ц. р. читальню »Просвіти«, як фі-

шію Товариства «Просвіта» у Загребі. Найбільше труду коло застосування читальні положив Петро Шлапак. Члени читальні вже готовуються до аматорської виставки.

В Босні живуть також емігранти з Лемківщини. Як бачимо наші брати, дебони не жили, організуються і беруться до просвіти.

Українець винахідником. Інж. Р. Кордуба винайшов практичну табличку множення великими числами. При помочі тої таблички можна легко і скоро множити великі числа. Той винахід нашого земляка може придатися у наших кооперативах.

Стережіться обманців. В Сяноці продавав на ярмарку один селянин, свою годовану безрогу якомусь обманцеві за 30 долярів, з яких видав йому 48 зл. решта. В кооперативі, до якої вступив подорозі в одному селі виявилося, що 20 долярів то зліплена рекламові карточки з відбиткою долярів, на яких додписано цифру 20. Так через неувагу безрога пропала, як у воду.

Ліцитують села. В повіті Седліце виставили на ліцитацію цілі села Карлюсін, Соколуф і Жанецін. Ті села повсталі недавно на розпарцелюванім фільварочним ґрунті. Мешканці тих сіл не мають чим сплатити довг за землю, тому хочуть їх ліцитувати.

Не дають жидам спокою. В місточках коло Ченстохови і Білостоку (корінна Польща) польські фашисти зорганізували проти жінок галабурди (Що таке фашизм, написали ми в 5-ім ч. «Н. Л.»).

Засудили війта, бо не доручував газет. Покарали двомісячним арештом війта Яна Севінєка в одному познанському селі за те, що не доручував передплатникам га-

зету «Пяст». Суд став на тім, що газета є власністю передплатника, бо він собі її купив, тому не вільно не доручувати, ані затримувати газет.

В Ченстохові (корінна Польща) арештували двох безробітних, що з цвінтаря забрали 200 залізних хрестів і продали їх на шмельць, бо не мали з чого жити.

Навіть князі мають днесь довги по вуха. У Варшаві зафантували князеві Любомірському меблі за незаплачені довги.

**Діточий садок
«Рідної Школи»
в селі Морохів
(пов. Сянік.)**

„Гать будуймо!”.

В наших українських горах немає до тепер свідомості, яке велике значення має для нас добре виховання нашої молоді. Пятно раба випачило образ нашої душі. Брак тому відповідальності, невмілість та несовість в виконанні якого не будь діла, не говорячи вже про такі речі, як національна свідомість, любов рідного, почуття обов'язку, оце ті теперішні недуги нашої душі, які треба конечно лічити.

Зачіпати старих нема що, хай вони вже спокійно доживають своєго віку. Головне йде про молоде покоління. На него саме мусимо покладати усіх зусиль і старань, виховувати його так, щоби викорінити вже в самих зародках це зло, що нам тільки накоїло вже лиха.

Найкращим середником до того будуть добре випосажені захоронки, Діточі Садки, добірна Дітсьча Бібліотека. Тут саме гуртується діти від наймолодших літ, ті невинні душі, які можна виплекати на найбільше благородні вдачі — характери.

Якщо повстало у кожному селі

така захоронка, чи пак Діточі Садки, то певне за кілька літ відродиться наша нація, переродилася на народ, що не числивби на чужу ласку чи неласку і тоді, не хтось писав би нам нашу історію; а ми самі були її творцями-авторами.

Нам Лемкам, це є конечно потрібне! Ми, як галузь українського пня, мусимо вже раз це зрозуміти — і відповідні чинники повинні над цею пекучою справою таки добре призадуматися і заняти до цого відповідне становище. Справа ця несміє терпіти проволоки. Початки мабуть є на Лемківщині, де саме, всі знаємо, однак поодинокі, як капля в морю — кілька-десяти міліонової нації.

Масово, скоро та дружно ставаймо — берімся до діла, бо шкода кожної марне, проганованої хвилини!

Нехай з Воскресенням Христовим — світло правди закоріниться в серцях нашої дітвори — виведе їх на правдиву дорогу до кращого завтра...

Що пишуть „русскі“ про „русского Лемка“?

«Земля і Воля» з дня 11. III. црміж іншим пише таке про новосандецького «Лемка»:

.... уважаємо за свій обов'язок сказати відкрито кілька конечних уваг о существенных і кардинальних недостатках 1-го числа «Лемка».

Треба дуже уважати, щоби не піти на блудні дороги. На жаль перше число «Лемка» дає кілька важливих доказів, які говорять о тім, що перший крок нової газети веде на манівці.

Сказано в підзаголовку газети, що «Лемко» є органом «Лемковського Союза». Не тільки тут во Львові, но також напевно на Лемківщині ніхто не знає о существуванні «Лемковського Союза».

Сяноцьке собраніє кількох одиниць дnia 8. грудня 1933 р. мало характер необдуманого вибрику недисциплінованих личностей. Чому ж в такім случаї редакція «Лемка» покликався на постановлене якогось приватного собрання?

Найбільші промахи дає редакція „Лемка“ в статі: „Што кождий Лемко мусить знати о собі“. Зараз на вступі загадка: чому єсть нерозумний, або фальшивий той, хто скаже, що Лемко не єсть лемко, але руский, того не зрозуміє ніхто.

Дуже много свідомих лемків довідається перший раз, що на всхід від лемків нема рускої землі і руского народу, а лише „Малопольська“.

Зовсім не отвічає правді також географія Лемковщини, яку по дає програма статі „Лемка“. Ісля навіть приняти офіційну польську назву Всідної Галичини „Малопольська Всхолня“ то не єсть правдою що Лемковщина на всход притикає до „Всходній Малопольські“, бо в дійсності части східної Лемковщини входить в грани львівського воєводства, яке також належить до „Всходній Малопольські“.

Від себе не додаємо ніяких заваг. Нехай самі читачі вироблять собі на те свою думку.

»ХРИСТОС ВОСКРЕС«.

Петро Баньковський з Америки.

Минув лінський рік, прийшов тридцят четвертий.
Не даст нам в холоді и нужді юж
вмерти.

Так довго ми лем ждали,
Нам Лемкам найби українську га
зету видали.

Слава Богу! Єсть »Наш Лемко« юж
го маме,
што го видає »Народня Справа«,
Добрі знана між українцями.
Тепер лем си подумайте,
Як »Наш Лемко« ся друкує,
чи му там фонду не бракує.
Лем довго не меркувати,
што маме дати,

тівко скоро Редакції треба поміч
післати!

Tot rіk новий, най буде нам ща
сний и веселий.

Діти най нам виростают до укра
ської ступені.

I Вам Редакторям поміч дай Боже,
таку силу двояку:

З лиця наших гір - землі ріжне зло
стерти,

Газету »Наш Лемко« боронити од
фалечних і пред часной смерти!

— 0 —

Редакція. Друкуємо в цілості на
діслане з Америки від нашого пе
редплатника.

Засновуйте читальні »Просвіти«,
де сонце - книжка — там єдність
і згода; панує в селі мир, підпора
українського Народа!

На Далекому Сході неспокійно. Японські війська роблять приготування, щоби занести китайське місто Пекін. В Китаю, як звичайно великі безпорядки, тому японці хочуть трохи поширити своє панування в Манджурії на півдні.

Знову Китайці запросили двох німецьких генералів на своїх військових дорадників.

Лишень по 5 годин денно будуть працювати американські робітники у деяких фабриках. Сталося те так, тому, щоби дати працю міліонови безробітних в Америці.

Ось так роззброюється світ. В Англії ухвалили того року збільшити видатки на військовість о 5 міліонів фунтів стерлінгів (англійські гроші). Зате на школи, науку

ВАЖНЕ ДЛЯ БАТЬКІВ.

Незадовго скінчиться шкільний рік і молодь розідеться по хатах. Однак, заки це станеться, повинні батьки, які хочуть посилати до вищої школи своїх синів, застановитися вже тепер, де саме їх посилати. Після нових шкільних законів відбуваються вписи до всіх шкіл перед вакаціями. Головне на це звертають увагу в гімназіях нового типу.

Такою є гімназія »Рідної Школи« в Яворові. Існує вона вже 26 літ і видала вже за цей час кілька тисяч нашої молоді та вивела на визначних громадян, працівників на народній ниві. Між іншими вчилось тут багато молоді з Лемківщини, вчиться тепер. Кромі догідного положення належить ця яворівська гімназія до найкращих, бо виховує українську молодь релігійно, морально та національно, батьки можуть примістити своїх дітей за невеликою оплатою.

На це звертаємо увагу нашого громадянства Лемківщини, що мають діти й хочуть посилати їх до гімназії, хай пішли до **нашої гімназії »Рідної Школи« У. П. Т.** (Українське Педагогічне Товариство) в Яворові. В справах впису, приміщення, оплат просимо звертатися до Канцелярії Кружка »Рідної Школи« в Яворові, вул. Міцкевича 26.

і освіту призначили три рази менше, як на зброяння.

Домагаються короля. У Франції поарештовано багато членів монархістичної партії, яка останніми часами вела дуже оживлену діяльність за тим, щоби у Франції завести королівство.

В Еспанії далі неспокійно. В Мадриді (столиця Еспанії) зачався великий протестаційний страйк з приводу розвязання робітничих товариств. Кидали також по місті бомби, які понищили багато публичних будинків, а найбільше міську електрівню.

Пацифікація Марокка. Марокканські племена (Марокко є в північній Африці) робили повстання проти французького панування над ними. Французькі війська, узброєні в танки, гази, воєнні літаки перевели в тім краю пацифікацію т. з. успокоючи війовничих Арабів. Вже піддалося 150 тисяч Марокканців.

Довкруги Австрії. В Римі відбуваються наради трох держав: Італії, Австрії та Мадярщини. Радять над положенням Австрії. Італія хоче помогти Австрії в скрутнім положенню. Як відомо в Австрії велика біда. Утримується головно за французькі й італійські гроші.

Спроби державного перевороту. Естонські фашисти (Естонія, то ма

Хочете направити свої ошибки та розвинути релігійні — душевні цінності вашої дитини, закорінити готовість пожертвувати себе для Батьківщини, щоби росла, красна наша українська молодь-цвітка — беріть собі примір з інших батьків та купіть

»ДЗВІНОЧОК«
вашій дітворі. Нехай стремить до світла — до гідності. Буде вас за це ще більше любити та шанувати.

ленька держава над Балтійським морем) пробували робити переворот. Та генерал Лейденер зарядив гостре військове поготівля і розвязав фашистівську організацію. В краю перевели також масові ревізії, арештування і сконфіскували майно фашистівських організацій.

Чехи демонстрували проти Поль-

ші. В чеському місті Тешині, що лежить на польсько-чеському пограниччі, відбулися протипольські демонстрації чехів. На протесті ційнім вічу говорив чеський посол Шпачек, що польська меншина в Чехословаччині штучно створена.

Скасували наглі суди. Рада міністрів знесла в Польщі нагле поступовання перед судами, з винятком шпигунських справ.

В польськім соймі ухвалили закон, про примусові огневі сторо жі в кожному селі.

Українську виставку народньої штуки відкрили недавно в Ньюорку. На тій виставці оглядають чужинці і наші емігранти за морем наші вишивки, писанки, різні деревляні, господарські, гафтярські та інші вироби. Є там також гарні писанки і вишивки з нашої Лемківщини.

Українська демонстрація в Харбіні. В Харбіні (Манджурія) відбулася демонстрація при участі українців, вірмен, грузинів, татарів і москалів проти більшовицької управи північно-манжурської залізниці. Українці несли жовто-сині пропорці і співали національний гімн »Ще не вмерла Україна«.

Врочиста відправа за спокій душі Шевченка відбулася дня 11. 3. ц. р. в православній церкві у Львові. Панаходу в українській мові відправило 3-х священиників. Підготовили її православні українці, що мешкають у Львові.

Також у **Варшаві** відбулося величаве свято в честь Т. Шевченка, на яке крім українського громадянства, прибули польські міністри, і учени. Сим дали доказ присутні поляки, що Шевченка шанують не лише українці, але також і весь світ, а в тому і поляки.

Болюча втрата

На днях лійшла до нашої Редації дуже сумна вістка про несподівану, наглу смерть **о. Мацюрака, пароха в Лютовиськах, голови місцевої чит. „Просвіти“.**

Пишуть нам відійшов від нас на віки наш невіджалуваний Батько-отець духовний, що т удився безпереривно дбав, поширював словом і ділом, як голова нашої „Просвіти“ здорове зерно свідомості, так потрібне в наших бідних українських горах».

Покійному хай земля пером буде! I ви братя Лемки не відставайте від читальні „Просвіти“, нехай дух покійного Вашого отця духовного панує між Вами, щоби світили Ви приміром на всі дооколичні села.

Редакція

Ось, де причина, що деякі села сплять „соном блаженних“

Коли перейтися по довгій лемківській землиці, застановить нас одно, а саме якийсь дивний застій та **брак майже усякого руху**. Маємо на думці культ.-освітній рух. Мимоволі насувається питання: „чи брак у тій закутині молодих, рухливих живих парубків або молодих газд в і дівчат? Ні, не брак! Тому повинно аж кипіти від усяких аматорських вистав, від голосного читання газет і книжок в читальні тощо! На жаль так не є. Чому? — над тим сумним станом хочемо дещо застановитися.

У нашої лемківській молоді проявляється рух і життя головно на „музиках“ і весілях. Там справді, ми, молоді Лемки, виливаємо всю свою енергію. Наш „паробок“ танцює до загину, що аж з нього спливають річки поту і співає з такою силою, що аж шиби у вікнах дроб-

Справляйте Свята без алькоголів; пропитий гріш, кинений в білото. Свідомі жінки давайте гріш, який мавби піти на марне, місто на горівку — ковбой-прасівку та затроювати вас і вашу дітвому — на писанку »Рідній Школік«. Записуйтесь до »Просвіти«, щоби не нарікали колись ваші діти, що мали недобрих батьків.

Жить. Так повинно бути, бож ми молоді, здорові люди. Перед нами життя і будучість. Ми мусимо в те наше сіре життя у горах внести щось нового, щоби не лише переврати від батьків те, нащо вони мали можність змогтися, але і додати щось від себе.

Але шукаємо причини, чому ми не такі живі у культурно-освітній праці, як на веселих забавах? Ми всюди повинні бути однакові.

Головною причиною тої нашої так сказати „мертвоти“ у культурно-освітнім життю є **брак сільських провідників нашої молоді**. Брак таких ідейних людей, які нарешті молодь провадили до чогось країшого, пожиточнішого, трохи вище від нашого щоденного життя.

Таким провідником може бути таки наш товариш, сільський парубок, або один з молодших газдів. Наш провідник як і всі провідники, мусить уміти собі зіднати товаришів і товаришок. То мусить бути такий чоловік, якого всі люблять і з його словом числяться. Ту любов і пошану мусить собі сам здобути, на неї, скажімо, собі заслу-

жити. Запитаймо — чим саме? По перше **тактом**, то значить мусить уміти з людьми жити, щоби від себе не відпихати, лише всіх притягти до своєї особи. Він мусить всюди і все вести перед. Отже на забаві, на весіллю, в читальні, в кооперативі — одним словом всюди.

На перше місце в селі звичайно вииваються люди живі, рухливі, веселі, добре балакуни ну і очевидно **розумні**. Коли походиться люде до кооперативи, або до котрісі хати, то зараз пізнаєте хтобувби добрим провідником села. Такий вам розказує, як кажуть „провадить“, а всі слухають.

Провідник сільської молоді мусить бути — що найважніше — **характерний**, то значить — людиною, що все тримається міцно своєго народу та за нішо у світі не хилиться у ту сторону, куди злив вітер віє, як та галузка на дереві.

Той, що хоче заслужити собі на почесне імя провідника рідного села мусить добре знати **історію** **своєго народу**. Мусить також прочитати багато ріжних книжок, щоби на всьому визнаватися. Говинен рівнож добре визнаватися на режісерстві. Одначе найкращим сільським провідником є той, що уміє крім того всього **вести хор**.

Ті всі прикмети доброго провідника села можна, крім дарів природи, здобути собі власною працею через самоосвіту, то є, через безнастанне і витрівале читання книжок і газет та через ріжні курси, на як треба нашим хлопцям іти.

Коли наші села будуть мати та ких своїх сільських провідників, тоді закипить праця **Аматорських Гуртків** та хорів на наших сценах, але не десь в боїску, або шопі чи тісній сальці, лише на **вигідній сцені** у великій салі **„Народного Дому“**. Далі в селі буде не лиш мізерна с оживча кооператива, але також **кредитова і для збуту** того, що селянин має на продаж. М сцева читальні „Просвіти“ буде мати кількасот томів ріжних пожиточних книжок, та кождий газда буде читати свою власну газету.

Коли до того дійде, тоді Лемки перевищать у культурній творчості всі інші українські племена.

Тому до праці! Нехай в кождім лемківськім селі стане такий провідник для добра Лемківщини і на славу цілого нашого Народу!

Господарський куток

Начинаймо нове господарське життя!

(Докінчення)

Дотеперішня господарка в горах не виплачується, бо немає ладу. Рідко хто знає, як чергувати насіння, що сіяти, щоби був дохід. Повідають добре, що вернеться насіння, „вродиг брат-брата“ і солома лишиться за роботу — заплату.

Не стає тому часто-густо хліба до нового, живе село на купленому, або пожиченому хлібі, задовжується в часі переднівку.

Однаке є вихід зі скруті. Подбає тому кожний розумний господар і заведе вже від тепер такий лад у своїй господарці та плекати буде лише те, що виплачується, чого потрібує він сам і головне за чим питає ринок. Не буде тоді напрошуватися, напихати свої продукти, лише він подиктує ціну покупцям. Наводимо для приміру, що, як відомо садить ціле село в деяких наших українських гірських сторонах масами цибулю, чосник. І бачимо, як кидають міхачі, висипують в береги, до обірнику, бо ніяка ціна, обов'язково не купує. З того бачимо, як іде на марно праця та не принесло справлене поле доходу.

Мусимо перш за все очистити нашу рілю. Наводити не будемо, які ростуть, удаються рослини в наших українських горах. Є ріди такі, які небояться весняних приморозків, як жито озиме, пшениця, команиця (конюшина), горох, люпин (любин), болгай.

Занедбане поле очищують від хопти, бурянів, „глушать їх“ широколисті та густо сіяні рослини, як біб, коноплі, горох, конюшина, люцерна, сприяють, помагають розростию бурянів, бодяків, гірчиці, повитиці — вузьколисті рослини: яра пшениця, льон, ячмінь, оркіш і жито. Добре також очищують ґрунт від хабаззя всі просапані, окопові, підгортані мотикою рослини, буряки, бараболя (бандурка, бульба, компери), морква, петрушка, бруква, карпелі, кукурудза, соняшник, мак, соя, кінський біб, фасоля, гречка, просо.

Весна вже засніла; подумаймо на провесні, подаруймо собі звичку приорювати під першу скибу свячене яйце, від якого має бути округла худібка, не біймося, якщо потрущать гайворони меренцю — що варто сіяти, застановімся; зі збіжевої господарки переходім на око-

Читайте та перекажіть знайомим і сусідам, що продовжуємо час, по якім дістане кожний, що пришло цілорічну передплату до 15. квітня — господарську книжечку „Весна господаря“, де найдете дуже цінні поради, як господарити, щоби був достаток.

Редакція „Нашого Лемка“
— Спішіться з висилкою передплати, не відкладайте до завтра. Буде вам за це приходити точно часопис.

пову (сапану), висіваймо цілі загони ярин, (на ярину є все запотрібування), плекаймо городовину, буде з чого зладити добре, вартісні потрави, дітвора буде мати втіху — здоровля; надмір вигодованих земних плодів продамо за добре гроши, кинемо бідою в кут. Минуть злидні, достаток царити буде в наших обійстях.

Ю. Т.

Пересторога

Канцелярія Т-ва „Просвіта“ у Львові **перестерігає** отсім ще раз наше громадянство перед агентами, які представляють себе за кольпортерів *) книжок книгарні „Просвіти“ та заявляє, що Т-во „Просвіта“ від 1. січня 1934 р. не має і не посилає ніяких агентів-кольпортерів. Зокрема перестерігаємо перед агентом п. Мод. Ванчицьким, якому Товариство „Просвіта“ ніколи не вдавало ніяких повновластей ані легітимацій. За зобовязання, затягнені самозваними агентами, Товариство „Просвіта“ не відповідає.

*) продавців.

Господарські пригадки

В попі розкинути рештки заметілі, щоби не випрівала озимина.

Поборонувати легкою боронюю пшеницию, щоби могли добутися скорше пірочка пшениці на воздух, до сонця. Вискородити поклади під весняні засіви, однак не „заталабувати“ — бо буде тяжка орка.

Озиме жито, ячмінь повалкувати, переїхати відтак легким коником — боронами. Зачудується, як скоро зазеленіють загони, рілля.

Орати підосхлі ниви, гакувати під бульбу (комperi), буряки, карпелі, моркву, брукву; **широкі загони** орати, чистити, визбирювати каміння, пирій, ладити рівне поле, садиги бульбу за плугом. Перестати мучити себе та свою чеслядь садженням за мотикою.

Кінчти возити обірник, прикладати мілко під городовину, ярину, лен, коноплі, капусту; сіяти розсаду.

Провірити ще раз, вичистити насіння. Старе, спліснявле, вироджене або недочасоване закинути, набути нове, свіже, здорове.

Висівати городовину в теплі дні на грядки, заводити цвітники.

Може забули ви побілити овочі від дерева? Зробть це тепер.

Вибілити хати, вивітрити, одрати саджу, чистити комини; **не кидати** здергого вапна, саджі, заливі ніколи на дорогу — або там де сонце не світить, а все виносили на грядки, розсіяти по луці, бо то скарби, які є потрібні і необхідні до будови людського тіла. Дивуємося нераз, чому малі діти одрапують стіни, їдять вапно, вуглики, камінчики „каче мило“ й не хочемо знати, що в цей спосіб шукає собі дитя несвідомо це, що вимагає його тіло, бо не дістає таких складників, як вапно, різні сохи, зелізо, цукри, фосфор і інше в молоці, хлібі та других потравах. Ці часті є конечні до будови — росту нашого тіла. Без них западають діти на різні слабости, не може стояти дитина, має криві kosti, не видко крові ні життя у дитини — а діти наші — повинні бути здорові — як цвіт красні.

Кормити добре коні, чистити, щоби були здорові до весняних робіт. Вважати на тільні корови. Щадити пашу, щоби стало до зеленої.

Лад держати, чистоту коло хати і обійстя, шанувати здоровля.

Читати часописи та добре книжки, що вечера ходити до читальні, слідкувати за життям.

— 0 —

„Ячмениця“.

Запалення людської повіки називають часто „ячменем—ярец—ячменицею“. Найбільше хворіє на цю очну недугу наша шкільна молодь. Таке запалення викликує заразок, який переноситься з хвогою ока до здорового різними способами, як через дотик, вживання того самого витирала — ручника, спільне спання, тертя, дряпання повік нечистими руками, спільні діточі забави, гладження дітей по лиці та багато інших.

Запалення це минає в декого лагідно, легко, гоїться само від себе, не лишає ран, наслідків. Знова іншому докучає, бабрається, твориться пухлина на повіках — (под бна до зерня ячменю — звідси й назва цеї очної хвороби). переноситься з повіки на повіку, виснажує людину.

Найкращим на це є ліком перестерігання чистоти. Вигоюють самий ячмінь дуже скоро та лагідно сихі, теплі оклади — завивається грітий чистий (переполікані) пісок або гріту сиру гречану кашу, (бо вона довго держить теплоту) — в чисте полотенце та прикладається до болючих повік. Мачати водою ні ніксами, або квасною відою не треба, ячмінь не хоче вогкості. Сухе нагрівання приспішує роплення повіки, зм'ягчує насірок, пукає на бряклий веред, добувається мутна жовтава теч-ропа; гоїться повіка. Добре є також прикладати терте, на терку зріле яблоко в платку до визбираної повіки — яблочний сік витягає матерію, забиває ці зарозки, відчищує око.

Т.

ЛІСТ З АМЕРИКИ

Ватервліт, 26. лютня 1934. р.

Хвальна Редакція

»Нашого Лемка«.

Засилаю Вам Сердечне Поздоровлінє зза (моря) океану и повідомляю Вас, що я казету »Наш Лемко« дістав від Вас, то я Вам дуже красно дякую, що Ви не забули і о наші Лемківщині и почали видавати ту казету, щоби и наших Лемків вести до просвіти.

Дай Боже з Великоднем, щоби та казета до кождой хати приходила на Лемківщину и щоби ті наші Лемки пізнали, що они суть Нарід Український, а не московський або русский. Я Вам дістав ще нових передплатників и прошу Вас, посыайте казету (»Наш Лемко«) кожному точно на його адресу. Ту Вам посилаю адреси тих, що мені гроши дали на ту казету.

Щастя Боже!

З Христовим Воскресенням
Іван Урбан.

ЩАДІМ ЛІС.

Де, шуміли недавно ще буйні, стрункі ялиці, колисався бук розлогий на верхах, дебрях наших славних Карпат, леготом вітру приколищували старий Бескид, тріщами снереки на верхах гір над Вислоком, Попільницею, Ропою, Попрадом; сповилися голими смугами В'яльє, Баб'я Скала.

Чого не докінчили чужі, приспішують тепер самі. Безвідінне положення, скрута примушує нас шукати тут саме порятунку. Лихі обставини показують господареві там глядіти за доходом; щоби міг „обігнати“ себе від різних — прохарчувати та приодіти себе, свою рідню. Вигинає він послідню деревину, везе милями до міста, продає за будьякі гроші; — вертає до хати з дорібком. За добро, яке має що тягнути пара коней, за пазухою везе, або в мішочку „обрічниці“ — жінку „тіндиричаної“ муки, патички, камфіну“.

Навикає до такої лихої господарки, закорінюються в поганій звичці, і сто шукати іншого способу.

Саме „второчуванням ялиць“ спричиняємо собі великі шкоди. Може прийти час при такому господарюванні, що поїдемо „на ринок“ купувати будівельне та до топлення дерево, однаке тоді буде вже запізно „банувати“.

Є тисячі способів добування середників до кращого життя, як взірцева городова господарка, вихісування неужитків під сади, пасіки, годівля ратових тварин-корів, молочарство, годівля домашнього дроб'ю, де є знова потоки, жерела, заводити годівлю риб, дуже все поплатну, випасання овець — сироварство — бриндзя, вправа овечих шкір — кожухарство, стремління до рідього промислу, торговлі, кооперації.

Ліс щадити, треба засажувати нові дерева „сажінки“. Бачимо самі, як змінюється лице наших гір, краса зникає, слід за цим зміна воздуха, шкідливі наслідки опадів атмосферичних (— дощів), вітри, бурії наносять через брак захорони — ліса небажані шкоди на наші ниви- поля.

Зі завзятістю берімся, залісюмо пусті верхи, дебри, потоки; **ми є творцями нашої долі**, в наших вона спочиває руках!

Вкінці — мусимо вчитися усякого ремесла, щоби жиги не тільки з праці на рілі. Треба добувати освіту, організуватися, бо „лем“ освічені та з'організовані громадяни можуть вибороти собі кращу долю й добути належні права.

Наша рідна українська мати-земля до наших серць промавляє!

ют.

На Великден в Гамериці

— Гавдуюду, Майк! Добрі, штом ся з тобом стрітив. Под до моого гавзу, то сой кус побесідуете. Знаш, што гнеска наш Великден.

— Гласні вертам з церкви і думам о вовку, а вовк ту. Може разом поїдеме до Старого Краю, або што, кед так сме ся стрітили г велике рокове свято.

— Знаеш, Майку, ледвом г баса випросив на гнеска вільне. Заран юж мушу йти до роботи.

— Видиш, так то в чужім краю, медже чуждим народом. Не—є то, як в своїй хижі.

— Ах totи прокляти майни! Такий гук, што аж в ухах болить, а так ся курит, што чоловек чорний, як коміньяр. А, гадем сюр!

— Я, Дзяне, тіж нарічу на свою роботу. Чоловек стоїт ціліма днями в ямі, як в даякім льоху й смотрит тай смотрит, коли надийде стріткара. Перекрутиш шрібу й зас смот, коли друга приде.

— Од того стояння аж мі штоси в коліні шкрябле, а од світла, то мало не осліпну.

— Сядме, Майк на стріткару, за 5 мінуг будеме в моїм гавзі.

— Добрі, сядме. Слухай Дзяне! Перенесмесья капку г мисли до Старого Краю. Там тепер шитки, як велика наша земля в церкви слухают торжественно: „На початку, бі Слово“... Потім вертаються домів й діляться свяченим яйцем, штоби шитки щесливо дочекали другого Великодня.

— Так, так — якби перед очима стоїт мі ціла лемківська родина за столом. На середині велика чорна, або біла, як кого стати, паска, а газдиня винимат з кошика свячени яйця, потім масло, пак сир, а рідко де даку кобасу, або солонину.

— Хоц раз в році сой на таке позволять, бо більше іх не стати. Но, але юж висідайме, бо юж мій гавз. Ходме до моого руму, там сой будеме припомнити аджик тоти часи, койсме ищи ходили на поле з коровами.

— Ой припомнам сой, як пришла Велика Пятниця, то все я перший летів на дзвіницю рапчати. Або як пришов Великден, наробила сестра гардих писанок, а ми пастухи вихвалилися, котрий має гарщу.

— Но, сідай, Майку, ту на креслі, коло стола и бер, што газдиня, тата унгарка, приихтувала.

— Та ти, як виджу шануєш стари звичаї нашого Народу. Дякую, дякую.

— Не є то так, як в Старім Краю, бо ту Гамерика и в тих янкесів, то лем бізнес и штор на мисли, а чловек медже нима то тіж таким ся робит, але хоцкі так мусимеся прилучити до того великого торжества, яким єст в нашім Народі Велікден.

— Маш дос порядний рум. Я тіж мав такий, алем стратив роботу, не било чим платити, тай мусівся мохувати до гіршого.

— За вном тіж може ся таке стати. Можут заперти майни и я остану без роботи.

— Знаєш, Дзяне, нераз сой так помислю—кеби то били таки фабрики, як ту в Гамериці на нашій землі. Чловек би ся не турав по чуджих краях и не лишавби своїх грудий в тих підземних челюстях.

— Ми тіж часто приходить така мисель. А наша Лемківщина, то богата земля. Єст там и камфіна и мінеральні води и ліси, аджик угля—шитко, што лем загадаш Наші люде тіж до шиткого змисни.

— Ой так, так. Даколи ищи ся зайдеме, то сой о тім побесідуєме, але гнєска в таке велике свято не випадат бесідувати про таки спрапви. От ліпше заспівайче з цілим нашим українським народом tot ве-

РІЖНЕ и ЦІКАВЕ

Скільки українців у Румунії?

Українці в Румунії живуть в Бессарабії та на Буковині. Всіх українців у Румунії є понад 1 міліон. Кількість людей на землі у цифрах?

На цілій земській кулі живе 1 міліярд 800 міліонів людей. Ціле те людство можна помістити в скрині 1 км. довгій, високій та широкій. Колиб ту скриню з людьми занурити у воді великого озера, вода піднеслася б заледви на кілька центиметрів.

Всі люди на світі важать близько 110 міліярдів кг. Той тягар може перевезти 150 тисяч потягів по 50 вагонів.

личавий гімн „Христос воскресе із мертвих...“

Поставали наши братя и понеслися могутні слова Христової побіди над смертью. А там за виглядами ишла стріткара за стріткаром, автомобіль за автомобілем, а поліціян лем махав руком то вліво, то вправо, то догори, то долину.

Наших добровільних вигнанців слова Христової пісні, де ся співали про перемогу Правди над злом так зворушили, што аж їм слези стали в очах. Обнялися міцно и поцілували, а потім разом скрикнули:

— Мусить настати Правда на нашій землі, бо ми шитки того хочеме!

Ось так представляється цар всіх земських сотворінь у цифрах.

Будуть вчити нашої мови.

На університеті (найвища школа) в місті Мінстер у Німеччині відкрили відділ, на якому будуть вчити української мови. Записалося кількасот німців, французів, англійців та італійців. Навіть вписалося кількох японців. Можемо бути з того тільки горді, коли й нашу мову у світі шанують та з нами рахуються.

І риби співають.

Очевидно не всі й не наші, але на берегах острова Цейлон (там виробляють найліпший чай) можна почути мілій голос деяких морських риб. Цейлонці називають ті риби »музикантами«. Коло того Цейлону живе також риба, що в небезпеці плаче, як мала дитина.

Справді на світі живуть дивні сотворіння.

Випадки, злочини і нещастві

• В Вороблику королівськім пов. Коросно, К. Гаврів у сні вилізла на дах хати, а коли пробудилася, упала й сильно потовклася. (Такі люди, що у сні ходять, зовуться люнатиками).

• Недалеко Перемишля якісь злочинці зрабували одному селянинові 150 зл., відтак перетяли йому жили на руках і втікли. Нещасного селянина перевезли до лічниці.

би часом не далося, орати-виїхати.

А кой било чужой, бо не нашей свято, не боявся Прокіп гріху, лем си дав фольк, не спішився. Аж за маківку, од грайниці пішов полюбитися сонічком. Сперся гин на жбири; синявий вітрец скоботав го по ґамбі, баюси му крутив, пелехами смікав, за пазуху гнується.

Смолився до сонця Прокіп, думав думку. Мотав си ріжной, аж ся гадка навинула, кой по купі каміння попозерав. Загадав гаданку.

— Почкай пся веро, розоначутя, аж ціли гори ляжут зо хтіхи!

Одзвонили юж з набоженства. Вертали и Прокіп до села, Магду з Вавжком з далека доздрів, и аж ся засьм'яв.

— Фалечняк єм, окаянний, кой вас зас турбую, але такий диво місяці г полі приплятало, што ем з чуда не годен вийти.

Бо, меркуєте, зараз за ґірком, першом — гин коло ного терника, и юж мі штоси шепло — верний — алем го не послухав.

И знаєте — за середнім, гин за ном піперечином, што ей нон канадієц од містра викупив, што од

ставку наникаль потічок щоркотит — виліз такий на м'я, величезний, такий довжезний, як павузняк — бодай му пеки било, так єм ся зляк, што аж мі морочки пішли поза обшивку — и такий вам грубезний — як не приміряючи — tota, што ґ челюсти, ваша кобасиця. I просто на мене, хвостом о землю, аж ся ріня сипало и їжився — гадиско, а сичав то так стерніцко, як нон небіжчик гусак, штосте му головку одкрутили, що лежит тепер г макітре в скрині. То я вам не дуже думав, лем скоренько біжу до хижі, од загати знімам ноно, лісове — зо задньої теліги — колесо — што то ищи небіжчик Михав за Горбков зкліпав — та-ке округлезне — здоровезнє — як ваша кукевка-паска — што гин під заголовком зазерат... Тай заоначив, закачав єм, дрилив за ним — аж ся розоначив...

І што пак бівше, звідате ся читачі? До кінце юж си сами домеркуйте; лем, хибалъ шепну вам на ухо: з циганом ся побратимай — але за пазухом лем камінь тримай... (тот самий).

Заоначив, чи пак розоначив.

— Знаш, што Вавжку — пада Магда — я не буду просила дзіська того Прокопа на гостину, хоць ми там були г нього тамту ниділю — бо онцко дати, чкода фрасови таку печенину-смаженину.

Кей би ся наманув, пеш му, што зме ся го не сподівали. Гусака печеного з макітром сховам до скрині, кобасу з рожном засуну за други челюсти, а паску такої під заголовки.

— Посідит си кус, попакат цибух, тай підє, а ми си аж тодиль госціну зробиме.

Не сідив фрас в хижі, лем го кортіло ґ поле. Тоту раду, підчув бесіду, мусів на суяту зачуті, бо си лишив патички, (а по бакелию вибереся, аж по яри до полянського ліса — до кресила).

— Славайсу! — гвошов без поріг. — Вибачте мі, што вас од свиту турбую, лем, як мі на мено Прокіп, так єм си забив припечи файчину. Бо єм ся вибрал ґ поле, ци не повилігало замітя озимину, ци

• У Львові застрілизся інвалід О. Навара, якому відмовили в останнім часі інвалідську пенсію.

• Одна жидівка у Тернополі внесла скаргу проти двох жидівських лікарів, бо вони під час операції полишили їй в жолудку дві голки і треба було негайно перевести другу операцію.

• Коло Дрогобича згоріло 10 господарств і 18 господарських будинків через лиху будову комина. Шкода виносить 17 тисяч злотих.

• На фільварку коло Люблина, кинувся бугай, яого вибодили на ярмарок, на власника того фільварку пана Кубу, пробив його рогами і потратував ратицями.

• У Варшаві засудили якогось „фалечного“ лікаря на 5 літ за те, що вкрав від правдивої лікарки лікарські документи, передягнувшись у жіночу одіж, іздив по околиці й лічив, а радше обманював людей.

• В одному румунському селі хотіла бідна старушка, яку довший час боліло в ямці, сама собі зробила операцію і розпорола собі черево. Нешансну візвезли до лічниці.

• Над містом Монтері у Франції наїхали на себе два літаки й розбилися. Летуни вискочили, однак легкопади не розгорнулися і вони вбилися.

• На Філіпінах (острови на Тихому Океані на півдні від Японії) захорувало 2000 людей на холеру. 500 уже вмерло.

Осторога

Довідуємося з багатьох жерел і листів, що ходить тьма непокликаних і непрошених людей по наших хатах і страхе легковірних, щоби не читали й не передплачували »Нашого Лемка«.

Багато тому здержалося з висилкою передплати. Тим, що не мають країні роботи і хочуть дальше вести наші села на манівці, скажіть, що є вільна дорога на каспійські багни, нехай ідуть там білити ліси; маємо також доказ, що в селі Криниці вештався пост. Кіяк по хатах і списував протоколи у тих, що читають наш часопис.

Як відомо, таке поступовання є проти права, неслучне, бо читати і передплачувати часопис кожному вільно і треба.

Якщо зайде ще коли такий до Ваших хат, звідайтеся його, чи знає, що польська конституція, арт. 105 і слідуючі: »ручить за свободу преси; що вільно читати, передплачувати і держати, яко свою власність всі часописи, які були і перейшли цензуру«.

Нікого не сміють і не вільно переслідувати за передплачування та

читання »Нашого Лемка«, бо він також переходить цензуру.

Якщо не подобається таким людям український часопис, хай його не беруть до рук.

Зокрема звертаємо ще раз увагу різним війтам і дуклянським, щоби доручували до належних рук часопис »Наш Лемко«.

Весна за порогом! Подамо таких до прокуратури, відхочеться їм раз на все рухати чужу власність, як за наджиття поманджають до Іванової хати!

**Редакція і Адміністрація
»Нашого Лемка«.**

БЕЗ ЦИКОРІЇ

„ЛУНА“

КАВА НЕСМАЧНА!

Купуйте український виріб
„Суспільного Промислу“.

Львів — Богданівка.

ВІДПОВІДІ АДМІНІСТРАЦІЇ.

Вп. І. Урбан — Америка. Часопис посыдаємо на подані адреси. Бажаємо Вам кріпкого здоров'я з Воскресенням Христовим, як також Всім Вашим знакомим і своїкам на еміграції. Гроші одержали 17. З. ц. р.

Вп. М. Васенко — Довге к. Нез. Вп. І. Ковальчик Пельня к. Нез. Оба одержали передплату з Америки. Часопис шлемо. Просимо приєднати нам передплатників у Вашому селі та околицях.

Вп. Костура Василь — Америка: прислав передплату для:

1). Грабчак Олена — Лелюхів, 2) Грабчак Степана — Лелюхів, 3). Перун Анастазії — Жебестів, 4). Криницької Анни Костура — Тилич, 5). Костури Гриця — Ястрябик, 6). Маркович Марії — Злоцьке. Бажаємо Йому в імені родаків щастя-здоров'я з Христовим Воскресенням! Часопис посилаємо.

Вп. Є. Т. Підлуби. Лемкові з роду Бескидів з гір Бескидів пересилаємо побажання кріпкого здоров'я з Христовим Воскресенням. Передплату одержали. Часопис шлемо.

ПОСМІЙМЕСЯ КУСЬЦЬОК.

Соломянка вдова.

— Чого ти, Нацю, плачеш? Чи не зяли твоє нареченого-фраїра до війська?

— Та зяли, зяли и то шітких трох.

—

Молода жена.

— Пришилас мі до герака гузик?

— Та я не нашла гузіка и зашила дюрку.

—

Теперішні діти:

— Мамо, чи люди родяться зо землі?

— Чом звідуешся?

— Та, бо чувем, якся якиска пан завідував вияв — а де сте си таку бабу випортили газдо?

—

Біда на селі.

Післала жена мужа на роботу. Сама си спекла курку, зіла половинку й другу лішиласи на потім.

Вечером вернув газда з ліса голодев,

Церковні дзвони

Доставляють
Ліярні дзвонів

Братів Фельчинських

у Калуші й Перемишлі

Новина!

Розбиті дзвони особливої вартості сплюємо під гарантією, відзискають попередню краску і силу тону, через те перетоплювати дзвони зайво.

Осторога!

Остерігаємо перед агентами якоїсь жидівської ліярні дзвонів зі Станиславова, які волочаться по селах та ярмарках і подають себе за наших відпоручників, напихають людям останню танітту.

Ми як ніколи так і тепер не послуговуємося агентами в тій надії, що хто забажає доброго товару, довідається про нас в українських часописів, а жидівського агента з його дзвонами відправить до найближчої божинці.

як вовк и начав глядати, дашто зістя. Задрів до печа, витяг і зів другу половину курки. За якийсь час пришла баба з надвору і стала шарікати, штося окрутні — тяжко нагарувала.

— А, з той біди наплюя лем води, и ляжу спати.

— Подайже и мі тої водиці, бо я тиже половину зів тої біди, наї си пак ляжу.

Добра сусідка:

— Ойже не стигай так гача, віздрий ся старий фрасе! Бо згубиш кума, хто пак постоїт нам г місті коло воза?

Дописи.

Село Крамна, пов. Ясло. В нашім селі заложили хлоці читальню »Просвіти«, ходи старі газдове чомси тому зразу противились.

Наши хлоці взялися одразу сердечні до роботи і тішилися заложеном читальню, як дакима тісячами. Дали штося зо дванадцет представлінь, кілька фестинів, кільканадцет музик. Вшиток дохід ішов на читальню.

За тото пригадували в читальні дос гарді книжок, пренумерують три газети, купили дошкі на підлогу до фестинів и на сцену до представлінь.

Так красні и завзяті працувала наша читальні в першім році. Як вибрали нову Управу, якося змінилося на гірше.

Треба сподіватися и вірити, що нова Управа піде слідами старої и в нашій читальні зас закипит робота. Наша свідома молодіж не допустит занич у світі, щоби з нашом читальню так сталося, як з крамськом кооперативом!

Якби мало так дальнє бити, як тепер є, то наши хлоці виберут нишу Управу и докажут, що и они не остатни, що и они живут и в них иди плинє гірска горяча кров. Бо наша молодіж юж знає, що гнеска без читальні тяжко жити. Она знає, що в читальні отворяються ій очі, що там можна найти неядну добру пораду, як лішче жити — и в читальні »Просвіти« довдуюмося чийой Матере ми рідин дітла. Н. Н.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ: За текстом, серед звич. огоношень: Ціла стор. 300 зол.; пів стор. — 150 зол.; чверть стор. — 75 зол.; одна осьма стор. — 40 зол.. Сторінка має 3 шпалти — за 1 м. на 1-му шпалту — 30 сот.. Огоношення в тексті — 45 сот. на 1 сторінці — 60 сот.. Дрібні огоношения за слово 10 сот..